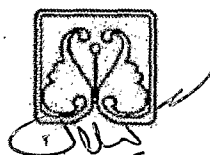

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

١٤١٢٤٥

دانشکده علوم پایه
گروه ریاضی
(گرایش کاربردی)

برخی ویژگی های معادلات جزیی دیفیوژن کسری از مرتبه ساده یا توزیع شده

از:

نسیم عباسی رودکناری

کتابخانه دانشگاه تبریز
تبریز

استاد راهنما:

دکتر آرمان عقیلی

(تیر ۱۳۸۸)

۱۴۱۶۴۵

تقدیم به ...

این مجموعه را با تمام عشق و ارادتم تقدیم می کنم به محضر شریف آقا امام زمان (عج) ، روح بلند مرتبه شهدای گلگون کفن کشور سرافرازمان و در پایان بر اسطوره های جاوید زندگیم، پدر و مادر عزیزم، باشد که لیاقت آن را داشته باشم که دین خود را به همه ی آن عزیزان و به سرزمین مادری ادا نمایم.

تقدیر و تشکر ...

تقدیر و تشکر می‌کنم از استاد عالیقدرم در دوره‌ی کارشناسی ارشد، جناب آقای دکتر عقیلی، که مجدانه در رشد و بالندگی فکری و روحی من تلاش کردند. و نیز اساتید محترم گروه ریاضی که در طول این سالها افتخار شاگردی این بزرگان را داشتم. امیدوارم در پناه الطاف خداوند باری تعالی سلامت و موفق باشند.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
ج	فهرست اشکال
ح	چکیده فارسی
خ	چکیده انگلیسی
۱	پیشگفتار
فصل صفر - مفاهیم مقدماتی	
۲	۱- مقدمه
۲	۲- قضیه لایب نیتز
۲	۳- مشتق گیری زیر علامت انتگرال در انتگرال ناسره
۴	۴- توابع تحلیلی
۵	۵- مانده ها و قطب ها
۶	۶- برخی قضایای مهم برای انتگرال توابع مختلط
فصل اول - معرفی برخی تبدیلات	
۱۰	۱- مقدمه
۱۰	۲- تبدیلات انتگرالی فوریه تابع $f(x)$
۱۰	۳- خواص تبدیل فوریه تابع $f(x)$
۱۱	۴- تلفیق دو تابع
۱۲	۵- تبدیلات فوریه سینوسی و کسینوسی تابع $f(x)$
۱۳	۶- تبدیل لاپلاس تابع $f(t)$
۱۴	۷- شرایط کافی برای وجود لاپلاس تابع $f(t)$
۱۴	۸- تبدیل لاپلاس برخی توابع مقدماتی
۱۴	۹- برخی خواص مهم تبدیل لاپلاس توابع
۱۵	۱۰- تبدیل وارون لاپلاس تابع $f(t)$
۱۵	۱۱- برخی خواص مهم وارون لاپلاس توابع
۱۵	۱۲- فرمول مختلط وارون لاپلاس
۱۵	۱۳- تبدیل ملین
۱۶	۱۴- برخی خواص مهم تبدیل ملین
۱۹	۱۵- محاسبه تبدیل ملین تابع $f(x)$ به روش انتگرال گیری مختلط

فصل دوم - معرفی برخی توابع

۲۰		۱- مقدمه
۲۰		۲- تابع گاما
۲۰		۳- برخی خواص مهم تابع گاما
۲۳		۴- نقاط تکین تابع گاما و مانده در آن
۲۴		۵- تابع دلتای دیراک
۲۵		۶- برخی خواص مهم تابع دلتای دیراک
۲۵		۷- تبدیل فوریه تابع دلتای دیراک
۲۶		۸- تبدیل لاپلاس تابع دلتای دیراک
۲۷		۹- تابع میتاگ لفلر
۲۸		۱۰- رابطه بین تابع میتاگ لفلر و توابع دیگر
۲۸		۱۱- تبدیل لاپلاس تابع $E_\alpha(at^\alpha)$
۲۹		۱۲- تبدیل ملین تابع $E_\beta(-k^\alpha t^\beta)$
۲۹		۱۳- تابع فاکس
۳۱		۱۴- تابع رایت
۳۲		۱۵- رابطه بین تابع رایت و توابع دیگر

فصل سوم - مشتقات و انتگرالهای کسری کاپوتو و ریمان - لیوول

۳۳		۱- مقدمه
۳۳		۲- عملگر انتگرال گیری ریمان - لیوویل
۳۳		۳- برخی خواص مهم عملگر انتگرال گیری ریمان - لیوویل
۳۵		۴- مشتق کسری ریمان - لیوویل
۳۵		۵- مشتق کسری کاپوتو
۳۵		۶- تبدیل لاپلاس مشتق کسری کاپوتو تابع $f(t)$
۳۷		۷- معادله ی موج کسری - زمان
۴۱		۸- مثالهای عددی

فصل چهارم - حل معادلات دیفرانسیل کسری از مرتبه ی ساده

۴۹		۱- مقدمه

- ۲- معادله ی دیفیوژن استاندارد ۴۹
- ۳- معادله دیفیوژن کسری - زمان از مرتبه ی ساده ۵۱
- ۴- حل معادله ی دیفیوژن کسری - زمان از مرتبه ساده ۵۴

فصل پنجم - معادله دیفیوژن کسری از مرتبه توزیع شده

- ۱- مقدمه ۶۱
- ۲- حل معادله دیفیوژن کسری از مرتبه ی توزیع شده ۶۱
- ۳- به دست آوردن معادله ی دیفیوژن کسری از مرتبه ی ساده، از معادله ی دیفیوژن کسری از مرتبه ی توزیع شده
با اختیار تابع وزنی مناسب ۸۱
- نتیجه گیری ۸۳
- پیشنهادات برای ادامه کار ۸۴
- منابع و مأخذ ۸۵
- واژه نامه ۸۷

فهرست اشكال

۷		شكل ۱-۱
۶۴		شكل ۱-۵

برخی ویژگی‌های معادلات جزئی دیفیوژن کسری از مرتبه ساده یا توزیع شده نسیم عباسی رودکناری

معادله دیفیوژن کسری زمان، از معادله دیفیوژن استاندارد، با قرار دادن مشتق کسری از مرتبه $\beta \in (0,1)$ به جای مشتق زمان مرتبه اول به دست می‌آید.

جواب اساسی مساله کوشی به عنوان چگالی احتمال برای یک فرایند تصادفی غیر مارکوف خود متشابه، وابسته به یک رخداد **Sub-diffusion** تفسیر شده است.

یک تعمیم دیگر به وسیله در نظر گرفتن یک توزیع پیوسته یا گسسته از یک مشتق کسری زمان از مرتبه کمتر از یک به دست می‌آید. سپس جواب اساسی هنوز یک تابع چگالی احتمالی از یک فرایند غیر مارکوف است که دیگر خود متشابه نیست. اما یک توزیع متناظر از یک مقایس زمان را نشان می‌دهد.

کلید واژه: دیفیوژن ناهنجار؛ مشتقات کسری؛ تبدیلات انتگرالی؛ انتگرال ملین - بارنز؛ فرایندهای تصادفی؛ قوانین نیروی مجانبی

Abstract

Some aspects of fractional diffusion equations of single and distributed order
Nassim Abbasi

The time fractional equation is obtained from the standard diffusion equation by replacing the first-order time derivative with a fractional derivative of order $\beta \in (0,1)$. The fundamental solution for the Cauchy problem is interpreted as a probability density of a self-similar non-Markovian stochastic process related to a phenomenon of sub-diffusion (the variance grows in time sub-linearly). A further generalization is obtained by considering a continuous or discrete distribution of fractional time derivatives of order less than one. Then the fundamental solution is still a probability of a non-Markovian process that, however, is no longer self-similar but exhibits a corresponding distribution of time-scales.

Keywords: Anomalous diffusion; Fractional derivatives; Integral transforms; Mellin-Barnes integrals; Stochastic processes; Asymptotic power laws.

پیشگفتار

معادلات دیفرانسیل یکی از رشته های علوم پایه و مهندسی است، کارایی بالای این رشته در حل مسائل فیزیکی سبب شده است که یک شاخه پویا در علم و صنعت باشد. در مسائل کاربردی برای توصیف اشکال یا رفتار یک سیستم فیزیکی از مدل های ریاضی استفاده می شود که با رعایت اصول فیزیکی، معادلاتی متناسب با مجموعه های سازگار با شرایط مناسب ایجاد می نمایند. حل این معادلات روشهای متعددی دارد.

در این پایان نامه ما به معرفی دو دسته از معادلات دیفرانسیل شامل، معادلات دیفیوژن کسری - زمان از مرتبه ی ساده و معادلات دیفیوژن کسری از مرتبه توزیع داده شده می پردازیم و روشهایی برای حل این معادلات ارائه می نماییم.

فصل صفر

مفاهیم مقدماتی

- ۱-۰ مقدمه
- ۲-۰ قضیه لایب نیتز
- ۱-۲-۰ مشتق گیری زیر علامت انتگرال در انتگرال های ناسره
- ۳-۰ توابع تحلیلی
- ۴-۰ مانده ها و قطب ها
- ۵-۰ برخی قضایای مهم برای انتگرال توابع مختلط

۱-۰ مقدمه

در این فصل به بیان برخی مفاهیم مقدماتی که در فصول آینده مورد استفاده قرار می‌گیرند، می‌پردازیم. البته دانشجویان در مقطع کارشناسی ارشد با اغلب این مفاهیم کاملاً آشنا هستند و این فصل صرفاً جنبه یادآوری دارد.

۲-۰ قضیه لایب نیتز

قضیه ۱-۰: تابع دو متغیره و پیوسته $f(x, y)$ را که روی مستطیل محدود با خطوط $x = a, x = b, y = c, y = d$ تعریف شده، هم چنین انتگرال

$$\varphi(y) = \int_a^b f(x, y) dx,$$

را در نظر می‌گیریم. می‌توان ثابت کرد که، $\varphi(y)$ تابعی پیوسته از y است. به علاوه فرض می‌کنیم تابع $f(x, y)$ دارای مشتق نسبی مرتبه‌ی اول پیوسته نسبت به y باشد که آن را با $f_y(x, y)$ نمایش می‌دهیم. می‌توان ثابت کرد که

$$\varphi'(y) = \int_a^b f_y(x, y) dx. \quad (1-0)$$

یا به عبارت دیگر

$$\frac{d}{dy} \int_a^b f(x, y) dx = \int_a^b \frac{\partial}{\partial y} F(x, y) dx. \quad (2-0)$$

یعنی می‌توان ترتیب دو عمل مشتق‌گیری و انتگرال‌گیری را تعویض نمود. (برای اثبات رجوع کنید به [۲]).

قضیه ۲-۰: فرض کنیم $f(x, y)$ تابع دو متغیر در قضیه قبل باشد و $g(y)$ ، $h(y)$ توابعی از y هستند که دارای مشتقات مرتبه‌ی اول پیوسته نسبت به y می‌باشند و فرض می‌کنیم:

$$\varphi(y) = \int_{g(y)}^{h(y)} f(x, y) dx,$$

در این صورت می‌توان ثابت کرد که:

$$\varphi'(y) = \int_{g(y)}^{h(y)} f_y(x, y) dx + h'(y) f(h(y), y) - g'(y) f(g(y), y). \quad (3-0)$$

(برای اثبات رجوع کنید به [۲]).

۱-۲-۰ مشتق‌گیری زیر علامت انتگرال در انتگرال‌های ناسره

نتایج حاصل در بخش قبل را نمی‌توان عیناً در انتگرال‌های ناسره به کار برد. برای استفاده از این نتایج در انتگرال‌های ناسره شرایط به خصوصی لازم است که از بحث ما خارج است، لذا در مورد این نوع انتگرال‌ها فرض ما بر برقراری شرایط لازم خواهد بود.

مثال ۱-۰: ثابت کنید که

$$\int_0^{\infty} e^{-ax^2} \cos(bx) dx = \frac{1}{2} \sqrt{\frac{\pi}{a}} e^{-\frac{b^2}{4a}} \quad (4-0)$$

برای حل انتگرال فوق، تعریف می کنیم:

$$f(a, b) = \int_0^{\infty} e^{-ax^2} \cos(bx) dx. \quad (5-0)$$

یک شرط اولیه با قرار دادن $b = 0$ برای انتگرال فوق به صورت زیر خواهیم داشت:

$$f(a, 0) = \int_0^{\infty} e^{-ax^2} dx = \frac{1}{2} \sqrt{\frac{\pi}{a}}. \quad (6-0)$$

از طرفین رابطه (۵-۰) نسبت به متغیر b مشتق می گیریم. با استفاده از قضیه لایب نیتز و با فرض برقراری کلیه شرایط جهت استفاده از این قضیه، داریم:

$$f_b(a, b) = \int_0^{\infty} e^{-ax^2} (-x \sin(bx)) dx = \int_0^{\infty} -x e^{-ax^2} \sin(bx) dx,$$

با استفاده از انتگرال گیری جزء به جزء و قراردادن $\sin(bx) = u$ و $x e^{-ax^2} dx = dv$ - خواهیم داشت:

$$f_b(a, b) = \frac{e^{-ax^2} \sin(bx)}{2a} \Big|_0^{\infty} - \frac{b}{2a} \int_0^{\infty} e^{-ax^2} \cos(bx) dx.$$

در نتیجه داریم:

$$f_b(a, b) = -\frac{b}{2a} f(a, b),$$

$$\frac{\partial f(a, b)}{\partial b} = -\frac{b}{2a} f(a, b),$$

$$\frac{df(a, b)}{f(a, b)} = -\frac{b}{2a} db.$$

با انتگرال گیری از طرفین رابطه فوق

$$\ln f(a, b) = -\frac{b^2}{4a} + C,$$

$$f(a, b) = C^1 e^{-\frac{b^2}{4a}}.$$

با استفاده از رابطه (۶-۰) و قراردادن $b = 0$ در رابطه فوق داریم:

$$\frac{1}{2} \sqrt{\frac{\pi}{a}} = C^1.$$

در نتیجه داریم:

$$f(a, b) = \frac{1}{2} \sqrt{\frac{\pi}{a}} e^{-\frac{b^2}{4a}}.$$

یا قرار دادن مقدار فوق، به جای $f(a, b)$ در رابطه (۵-۰) داریم:

$$\int_0^{\infty} e^{-ax} \cos(bx) dx = \frac{1}{2} \sqrt{\frac{\pi}{a}} e^{-\frac{b^2}{2a}}$$

۳-۰ توابع تحلیلی

تعریف ۱-۳-۰: تابع f از متغیر مختلط z در یک مجموعه باز تحلیلی است اگر در هر نقطه از آن مجموعه مشتق پذیر باشد. به خصوص تابع f در نقطه z_0 تحلیلی است اگر در یک همسایگی z_0 تحلیلی باشد [۳].

تعریف ۲-۳-۰: یک تابع تام، تابعی است که در تمام صفحه z متناهی، تحلیلی باشد. چون مشتق یک چند جمله ای همه جا موجود است، نتیجه می شود که هر چند جمله ای یک تابع تام است [۳].

تعریف ۳-۳-۰: نقطه z_0 یک نقطه ی تکین تابع f نامیده می شود، اگر f در z_0 تحلیلی نباشد اما در نقطه ای از هر همسایگی z_0 تحلیلی باشد. نقطه ی تکین z_0 را تنها می نامند هرگاه علاوه بر این، همسایگی محذوفی از z_0 مانند $0 < |z - z_0| < R$ موجود باشد که f در سراسر آن تحلیلی است. در این صورت تابع f را می توان در قرص سوراخ $0 < |z - z_0| < R$ با سری

$$f(z) = \sum_{n=0}^{\infty} a_n (z - z_0)^n + \frac{b_1}{(z - z_0)} + \frac{b_2}{(z - z_0)^2} + \dots + \frac{b_n}{(z - z_0)^n} + \dots \quad (7-0)$$

نشان داد. بسط فوق را بسط لوران تابع f گویند که در آن:

$$a_n = \frac{1}{2\pi i} \int_C \frac{f(z) dz}{(z - z_0)^{n+1}} \quad (n = 0, 1, 2, \dots) \quad (8-0)$$

$$b_n = \frac{1}{2\pi i} \int_C \frac{f(z) dz}{(z - z_0)^{-n+1}} \quad (n = 1, 2, \dots) \quad (9-0)$$

می باشند و C معرف مسیر ساده بسته ای در جهت مثبت حول z_0 و واقع در حوزه $0 < |z - z_0| < R$ است. بخش

$$\frac{b_1}{(z - z_0)} + \frac{b_2}{(z - z_0)^2} + \dots + \frac{b_n}{(z - z_0)^n} + \dots$$

از این سری را که شامل توانهای منفی $z - z_0$ است، قسمت اصلی f در z_0 می نامند. حال با استفاده از قسمت اصلی، نقطه ی تکین تنهای z_0 را به عنوان یکی از سه نوع خاص مشخص می سازیم.

اگر قسمت اصلی f در z_0 شامل حداقل یک جمله نا منفی بوده اما تعداد این گونه جملات متناهی باشد، عدد صحیح مثبتی مانند m هست به قسمتی که

$$b_m \neq 0, b_{m+1} = b_{m+2} = \dots = 0,$$

یعنی بسط (7-0) به صورت زیر در می آید:

$$f(z) = \sum_{n=0}^{\infty} a_n (z - z_0)^n + \frac{b_1}{(z - z_0)} + \frac{b_2}{(z - z_0)^2} + \dots + \frac{b_m}{(z - z_0)^m},$$

که در آن $b_m \neq 0$. در این حالت نقطه ی تکین تنهای z_0 را قطب مرتبه ی m می نامند. هر قطب مرتبه ی $m = 1$ را یک قطب ساده می گویند.

وقتی همه ی b_n ها در بسط $(\gamma-0)$ صفر باشند، به طوری که

$$f(z) = \sum_{n=0}^{\infty} a_n (z - z_0)^n,$$

نقطه ی z_0 به نقطه ی تکین برداشتنی موسوم است.

وقتی تعداد نامتناهی از ضرایب b_n در سری $(\gamma-0)$ ناصفر باشند، z_0 را یک نقطه ی تکین اساسی f می نامند [۳].

۴-۰ مانده ها و قطب ها

اگر z_0 یک نقطه ی تکین تنهای تابع f باشد، همان طوری که در بخش قبل ذکر کردیم، تابع f در همسایگی $0 < |z - z_0| < R$ از نقطه ی z_0 دارای بسط $(\gamma-0)$ می باشد که در آن a_n, b_n دارای نمایش انتگرالی اند. به خصوص

$$b_n = \frac{1}{2\pi i} \int_C \frac{f(z) dz}{(z - z_0)^{n+1}}, \quad n = 0, 1, 2, \dots$$

که در آن C مسیر ساده ی بسته ای حول نقطه ی z_0 در جهت مثبت و واقع در قرص سوراخ دار $0 < |z - z_0| < R$ است. وقتی $n = 1$ این فرمول برای b_1 را می توان به صورت زیر نوشت:

$$\int_C f(z) dz = 2\pi i b_1. \quad (10-0)$$

عدد مختلط b_1 را که ضریب $\frac{1}{(z - z_0)}$ در بسط $(\gamma-0)$ است مانده ی f در نقطه ی تکین تنهای z_0 می نامند. اغلب برای

نمایش مانده ی b_1 از نماد $\operatorname{Res}_{z=z_0} f(z)$ استفاده می کنند [۳].

قضیه ۴-۰: z_0 نقطه ی تکین تنهای تابع f ، یک قطب از مرتبه ی m است اگر و تنها اگر $f(z)$ را بتوان به صورت زیر نوشت.

$$f(z) = \frac{\phi(z)}{(z - z_0)^m} \quad (11-0)$$

که در آن، $\phi(z)$ در z_0 تحلیلی و ناصفر است. به علاوه اگر $m = 1$ ، آن گاه $\operatorname{Res}_{z=z_0} f(z) = \phi(z_0)$ و اگر $m \geq 0$ ، آن

$$\operatorname{Res}_{z=z_0} f(z) = \frac{\phi^{(m-1)}(z_0)}{(m-1)!} \quad (\text{برای اثبات رجوع کنید به [۳].})$$

قضیه ۴-۰: فرض کنید تابع f در نقطه ی z_0 تحلیلی باشد. در این صورت همه ی مشتقات آن یعنی

$$f^{(n)}(z) \quad (n = 1, 2, \dots)$$

در z_0 موجودند. (برای اثبات رجوع کنید به [۳].)

اگر $f(z_0) = 0$ و عدد صحیح مثبتی مانند m موجود باشد به طوری که $f^m(z_0) \neq 0$ و همه ی مشتقات مرتبه های پایین تر در z_0 صفر شوند، آن گاه گویند f در z_0 دارای صفر مرتبه ی m است. قضیه ۴-۴-۰: تابع f که در نقطه z_0 تحلیلی است، در این نقطه، صفر مرتبه ی m دارد اگر و تنها اگر تابعی مانند g موجود باشد به طوری که در z_0 تحلیلی و ناصفر بوده و رابطه زیر برقرار باشد:

$$f(z) = (z - z_0)^m g(z).$$

(برای اثبات رجوع کنید به [۳].)

قضیه ۳-۴-۰: فرض کنید دو تابع q, p در نقطه ی z_0 تحلیلی باشند. و $p(z_0) \neq 0$. اگر p در z_0 صفر مرتبه ی m داشته باشد، آن گاه خارج قسمت $\frac{p(z)}{q(z)}$ در آن نقطه، قطب مرتبه ی m دارد.

(برای اثبات رجوع کنید به [۳].)

قضیه ۴-۴-۰: فرض کنید دو تابع q, p در نقطه ی z_0 تحلیلی باشند. اگر

$$q'(z_0) \neq 0, q(z_0) = 0, p(z_0) \neq 0$$

، آن گاه z_0 یک قطب ساده ی کسر $\frac{p(z)}{q(z)}$ است و

$$\operatorname{Res}_{z=z_0} \frac{p(z)}{q(z)} = \frac{p(z_0)}{q'(z_0)}.$$

قضیه (۵-۴-۰): اگر تابع f در نقطه ی z_0 تحلیلی و z_0 قطب مرتبه ی m تابع باشد، آن گاه

$$\operatorname{Res}_{z=z_0} f(z) = \lim_{z \rightarrow z_0} (z - z_0) f(z); \quad m = 1,$$

$$\operatorname{Res}_{z=z_0} f(z) = \lim_{z \rightarrow z_0} \frac{1}{(m-1)!} \frac{d^{m-1}}{dz^{m-1}} (z - z_0)^m f(z); \quad m > 1.$$

(برای اثبات رجوع کنید به [۱].)

۵-۰ برخی قضایای مهم برای انتگرال توابع مختلط

قضیه کوشی گورسا: اگر تابع f در همه ی نقاط درون و روی مسیر ساده ی بسته ی C تحلیلی باشد، آن گاه

$$\int_C f(z) dz = 0.$$

قضیه مانده ها: فرض کنید C مسیر ساده ی بسته ای در جهت مثبت باشد. اگر تابع f در درون و روی C به جز تعداد متناهی نقطه ی تکین z_k ($k = 1, 2, \dots, n$) که در داخل C هستند، تحلیلی باشد، آن گاه

$$\int_C f(z) dz = 2\pi i \sum_{k=1}^n \operatorname{Res}_{z=z_k} f(z).$$

(برای اثبات قضایای فوق رجوع کنید به [۳].)

نامساوی ژوردان:

بر مبنای این نامساوی داریم:

$$\int_0^{\pi} e^{-R \sin \theta} d\theta < \frac{\pi}{R}; \quad (R > 0)$$

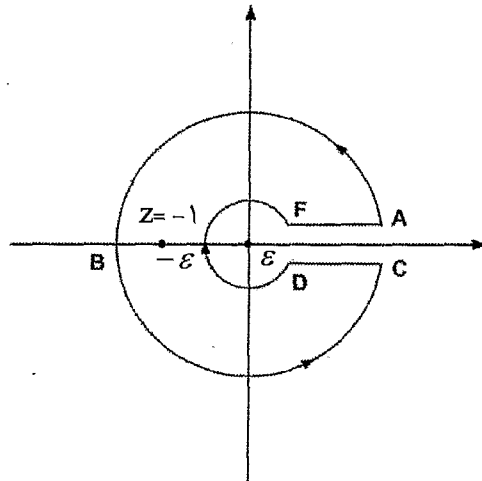
(برای اثبات نامساوی فوق رجوع کنید به [۳].)

مثال ۱-۰: انتگرال $\int_0^{\infty} \frac{x^{p-1}}{1+x} dx$, $0 < p < 1$, را محاسبه کنید.

برای محاسبه انتگرال فوق تعریف می کنیم:

$$f(z) = \frac{z^{p-1}}{1+z}; \quad z \in \mathbb{C}.$$

واضح است که تابع f در $z=0$ دارای صفر شاخه ای و در $z=-1=e^{i\pi}$ دارای نقطه ی تکین تنها است. مسیر انتگرال گیری را مطابق شکل زیر در نظر می گیریم.

شکل (۱-۱)

با انتگرال گیری روی مسیر فوق و با استفاده از قضیه ی مانده ها داریم:

$$\int_{FA} F(z) dz + \int_{ABC} F(z) dz + \int_{CD} F(z) dz + \int_{DEF} F(z) dz = 2\pi i \operatorname{Res}_{z=-1} F(z).$$

واضح است که $z = -1 = e^{i\pi}$ قطب ساده تابع $F(z)$ است و بنابر قضیه $1-4-0$ داریم:

$$\operatorname{Res}_{z=-1} f(z) = (e^{i\pi})^{p-1} = -e^{ip\pi}.$$

در نتیجه:

$$\int_{FA} F(z) dz + \int_{ABC} F(z) dz + \int_{CD} F(z) dz + \int_{DEF} F(z) dz = -2\pi i e^{ip\pi}. \quad (12-0)$$

واضح است که روی مسیر FA مقدار z برابر است با $z = xe^{i0}$ و بنابراین:

$$\int_{FA} F(z) dz + \int_{\varepsilon}^R \frac{(xe^{i\theta})^{p-1}}{1+x} dx. \quad (13-0)$$

روی مسیر ABC داریم $z = xe^{i\theta}$ و بنابراین:

$$\int_{ABC} F(z) dz + \int_0^{r\pi} \frac{(\operatorname{Re}^{i\theta})^{p-1} (\operatorname{Rie}^{i\theta})}{1 + \operatorname{Re}^{i\theta}} d\theta. \quad (14-0)$$

روی مسیر CD داریم $z = xe^{r\pi i}$ و بنابراین:

$$\int_{CD} F(z) dz = \int_R^{\varepsilon} \frac{(xe^{r\pi i})^{p-1}}{1+x} dx. \quad (15-0)$$

و روی مسیر DEF داریم $z = \varepsilon e^{i\theta}$ و در نتیجه:

$$\int_{DEF} F(z) dz = \int_{r\pi}^0 \frac{(\varepsilon e^{i\theta})^{p-1} (\varepsilon i e^{i\theta})}{1 + \varepsilon e^{i\theta}} d\theta. \quad (16-0)$$

با قراردادن رابط (13-0)، (14-0)، (15-0) و (16-0) در رابطه (12-0) داریم:

$$\int_{\varepsilon}^R \frac{(xe^{i\theta})^{p-1}}{1+x} dx + \int_R^{\varepsilon} \frac{(xe^{r\pi i})^{p-1}}{1+x} dx + \int_0^{r\pi} \frac{(\operatorname{Re}^{i\theta})^{p-1} (\operatorname{Rie}^{i\theta})}{1 + \operatorname{Re}^{i\theta}} d\theta + \int_{r\pi}^0 \frac{(\varepsilon e^{i\theta})^{p-1} (\varepsilon i e^{i\theta})}{1 + \varepsilon e^{i\theta}} d\theta = -2\pi e^{ip\pi}. \quad (17-0)$$

حال ثابت می‌کنیم که در رابطه فوق وقتی که $R \rightarrow \infty$, $\varepsilon \rightarrow 0$ مقدار انتگرال روی مسیرهای ABC و DEF برابر با صفر

است. روی مسیر ABC داریم:

$$\left| \int_{ABC} F(z) dz \right| = \left| \int_0^{r\pi} \frac{(\operatorname{Re}^{i\theta})^{p-1} (\operatorname{Rie}^{i\theta})}{1 + \operatorname{Re}^{i\theta}} d\theta \right| \leq \int_0^{r\pi} \left| \frac{(\operatorname{Re}^{i\theta})^{p-1} (\operatorname{Rie}^{i\theta})}{1 + \operatorname{Re}^{i\theta}} \right| d\theta$$

$$= \int_0^{r\pi} \frac{R^p d\theta}{|1 + \operatorname{Re}^{i\theta}|} \leq \int_0^{r\pi} \frac{R^p d\theta}{1 - R} = \frac{r\pi R^p}{1 - R}.$$

واضح است که چون $0 < p < 1$, $\lim_{R \rightarrow +\infty} \frac{r\pi R^p}{1 - R} = 0$ ، در نتیجه:

$$\lim_{R \rightarrow +\infty} \int_{ABC} f(z) dz = 0$$

روی مسیر DEF واضح است که وقتی $\varepsilon \rightarrow 0$ داریم:

$$\lim_{\varepsilon \rightarrow 0} \int_{DEF} f(z) dz = \lim_{\varepsilon \rightarrow 0} \int_{r\pi}^0 \frac{(\varepsilon e^{i\theta})^{p-1} (\varepsilon i e^{i\theta})}{1 + \varepsilon e^{i\theta}} d\theta = 0$$

در نتیجه از رابطه (17-0) داریم:

$$\int_0^{\infty} \frac{(xe^{i\theta})^{p-1}}{1+x} dx + \int_0^{\infty} \frac{(xe^{r\pi i})^{p-1}}{1+x} dx = -r\pi e^{ip\pi}.$$

بنابراین خواهیم داشت:

$$\int_0^{\infty} \frac{x^{p-1}}{1+x} (1 - e^{r\pi(p-1)i}) dx = -r\pi e^{ip\pi}$$

و از رابطه فوق داریم:

$$\int_0^{\infty} \frac{x^{p-1}}{1+x} dx = \frac{r\pi e^{ip\pi}}{e^{r\pi(p-1)i} - 1} = \frac{r\pi e^{ip\pi}}{e^{r\pi i} - 1} = \pi \frac{r e^{ip\pi}}{e^{r\pi i} - 1} = \frac{\pi}{\sin \pi p}$$